

SLOVENIJA

Uredništvo: Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17

Naročnina četrletno 15 din

za pol leta 50 din

za vse leto 60 din

Posamezne številke 1.50 din

V zamestvo celoletna naročnina 90 din

Ljubljana, 9. februarja 1940.

Upravištvo: Ljubljana, Tyrševa cesta št. 17

Poštočkovni račun:

Ljubljana št. 16.176

Rokopisov ne vračamo

Oglasi po tarifi

Tiska Zadružna tiskarna (M. Blejec) v Ljubljani

Kaj pravite — ljudje z narodno vestjo

(Dopis.)

I.

Zgodil se je zopet primer časnikarskega rokovnjaštva, ob katerem se mora resen človek zamisliti in se strahom vprašati, kam vodijo pota slovensiva in kdo jih usmerja. Bogvedi kdo, prav gotov pa človek brez čuta odgovornosti za javno besedo in brez npravstvene kvalifikacije za javno delo je vrgel grdo blato na prizadevanja nekih naših mož, ki so izven vsakega dvoma pošena in nesebična, najsi se zde komu z njegovega osebnega vidika zmotna. Drug list, vesel, da je njegov drug opravil zanj nelep posel, je hitel ponatisniti ta izrodek časnikarske neodgovornosti. Kdo nosi odgovornost za tako početje? Anonimni pisec? Pred zakonom odgovorni urednik? Ali ne v prvi vrsti tisti, ki usmerjajo list in imajo pri njem odločilno besedo? Kaj pravite?

Niso taki pojavi slučajni. Kakor gnojni tvorci, ki odkrivajo notranjo bolezen organizma. V stalni, od mržnje stopnjevani živčni napetosti, v ozračju polnem sovraštva do drugače mislečih vzgajamo ljudi, vzgajamo samo frontne vojake za vzgajamo ljudi, brez najmanjše samokritike. Z ne-politični boj, brez najmanjše samokritike. Z ne-politično lahkoto zatajujemo s svojimi dejanji načela in nauke, ki jih sleherni dan oznamajo kot svoje vodilne. Iz za plota streljati na nasprotnika, priduševati se v varnem zatišju je junaštvo, bojevati se z njim z razlogi duha, z njim kot človek s človekom, priznati kdaj kako lastno napako, to se označuje kot bojzljivost in neodločnost. Kaj čuda, če ljudje s tako vzgojo malo po malem izgubljajo vsako merilo za meje človeško dostojnega. Zdajci se zgrozimo ob pojavih, ki odkrivajo njih pravo od strasti in ošabnotopa samozadovoljstva skaženo lice. In sram nas je, sram nekoliko tudi duhovne očete teh pojavov. Radi bi zatajili svoje v grehu spočeto skaženo dete. Zato stojte iz previdnosti v ozadju in se odtégujete svetli luči javne kritike. Kaj pravite, ali je prav, da jim prizanašamo, ko njih varovance obsojamo?

Na predvečer najusodnejših odločitev za naš narod, bi morala biti sleherni naša misel, sleherni naše prizadevanje usmerjeno na pripravljenost za te odločitve. Tako bi ravnal vsak politično zrel narod. A kako je pri nas v resnici? Ali nas je vse prevzela globoka resnost zgodovinske ure, ali smo doživeli, da bi stopil možje jasnega duha in čiste volje iz svojega zatišja in se postavili na čelo zbiranja naših npravnih sil? Zaman se oziramo po njih, molčijo, boje se sramotjenja zakupnikov slovenstva in domoljubja. To je njih veliki greh. Tako je in žalostno je, da so pri nas v teh usodnih zgodovinskih časih najglasnejši tisti, ki so v zavesti svoje odgovornosti najšibkejši. Z vnmemo se prizadevajo podreti zadnje mostove med rojaki različnega naziranja, razdreti zadnje vezi, ki vežejo vse Slovence v eno narodno skupnost, in katero koli človeško bitje na koncu sveta jim je ljubeše ko rojak drugega prepričanja. Kaj pravite, ali je to pretiravanje? Dal Bog, da bi bilo. A nihče ne more zanikati, da je beseda o slovenski narodni skupnosti tem ljudem le še politično bojno geslo, razdirajoče in ne združujoče geslo.

Zato kar priznajmo: Taki kakršni smo, na zunaj in znotraj brez velike združujoče misli, nismo sposobni za velik, odločen skupen napor. Kljub nasprotnim trditvam nimamo pri nas ljudske organizacije, tako mogočne in trdne, da bi sama lahko prevzela vso odgovornost za to, kar bo od nas zahteval bližnji čas, nimamo avtoritete, ki bi nas vse vezala in vodila skozi dobo velike preizkušnje. Zato je danes notranje zbiranje in mobiliziranje naših moralnih sil prva zapoved naše narodne samoohrane. Kdor jo ovira, ni dober Slovenec.

II.

Duhovi se ločijo povsod po svetu. Naša usoda se ne odloča samo zunaj nas, ampak tudi v naših

dušah. Doživljamo veličastni prizor zblizevanja in združevanja nazorskih taborov, ki so si stali doslej sovražno nasproti, zblizevanja v znamenju vere v zmago večnoveljavnih načel svobode, pravice, resnice, v znamenju vere v božje poslanstvo človeka in večnostne vrednote njegovega osebnostnega življenja, v znamenju skupne obrambe podstav naše kulture proti silam podzemlja. Sredi zmagoslavja nasilja se poraja nova zavest povezanosti ljudi od duha, ki ne klonijo pred materialistično miselnostjo sveta.

In kaj pravite, kako je pri nas? V znamenju katere vzvišene ideje se ustvarjajo pri nas fronte in tabori, v boju za katere vzore? Ali v znamenju naukov Kristusovih, naukov Cerkev, naukov človekoljubja ali zvestobe do naroda ali v znamenju boja proti mamonizmu in materialistični miselnosti te dobe, v znamenju kakega socialnega evangelija? Kje je zadnji smisel in zadnja gonilna sila vseh naših javnih naporov in prizadevanj? — Kamor koli se ozremo, nikjer diha duhovne pomladi, sledu kake duhovne obnove. Nasprotno: slast oblasti in poželenje po oblasti vedno bolj kvarita dušo naših ljudi. Na ustnih visoke cilje, v srcu nevera v duha, malikovanje nasilja, pripravljenost lahkomišelnosti izdati nauke in vrednote, za katere so tisoči najboljših duhov dali življenje, za katere so verniki šli v katakombe. Zunanja strumnost, brezozirnost, primojduševsko junaštvo namesto globine duha, slepa pokorščina, ki miselno lenobo in strah pred lastno odgovornostjo preveljavlja krepost, namesto apostolske gorečnosti! Strahotna so razdejanja, ki jih je kuga duhovnega materializma že napravila med našo mladino. Njena nevarnost za naš rod ni nič manjša kakor nevarnost, ki nam preti od zunaj.

Naj bi se sleherni predstavnik našega duhovnega življenja zavedel odgovornosti, ki jo prevzema zaradi svojega molka in svoje malodušnosti. Sleherni je sokriv, če so se pri nas razkoračili ljudje, ki v duhovnem svetu ne pomenijo nič, a hočejo drzno strahovati vse, ki jim duhovna svoboda in zvestoba do načel ni prazna beseda, sokrivi so, če se herezija in felonija v kraljestvu duha pri nas tako goreče širita.

Kje ste stražarji na samotni straži? Česa se bojite? En apostol pomeni več kot sto propagandistov. Ni število vse in tudi zunanji sila ne. Združite se, skupno nastopite proti silam, ki bi rade pri nas obnovile najmračnejša poglavja naše kulturne zgodovine, postavite jim nasproti svetla izročila najboljših slovenskih umov.

In v svojem boju ne pozabite na vzgojni pomen javne tiskane besede. Njena npravstvena raven je merilo za npravstveno raven naroda. Izženite iz delavnic javnega mnenja vse, ki se svoje odgovornosti za tiskano besedo ne zavedajo. Mnogo predhodnega dela za našo duhovno obnovo bo s tem opravljenega.

L-i.

Vabilo

Naročnike, ki tega še niso storili, prosimo, da nam čim prej nakažejo naročnino. Kdor bi ne imel položnice, jo dobi na vsaki pošti. Nanjo naj napiše na za to določenih mestih številko našega poštnega čekovnega računa — 16.176 — in naslov: Uprava tiskarne »Slovenija«, Ljubljana. Kdor položnico že ima, pa je ne rabi, naj jo shrani, ali še bolje: pridobi naj listu novega naročnika. Denar se lahko nakaže tudi s poštno nakaznico. Ustrezno nam je tudi z naslovi oseb, o katerih je pričakovati, da se bodo naročile, če jim pošljemo list na ogled. Kdor ne misli postati naročnik, naj list vrne z opazko: Ne sprejemem. Opozorjajte svoje prijatelje in znance na »Slovenijo«!

Ali je slovenska politika že čez razpotje?

V uvodniku zadnje številke je »Slovenija« opozorila, da je strankarsko življenje v Jugoslaviji na razpotju, ker se morajo stranke prilagoditi dejstvu, da je prelomljen centralistični sestav države in da stoji naša notranja politika pred prehodom v demokracijo. V tem uvodniku je bilo obljubljeni, da bomo poročali, kar bomo zvedeli važnega o reševanju tega vprašanja.

Zato podajamo danes nekaj zanimivih posnetkov iz časopisov.

V »Obzoru« št. 25, z dne 31. januarja 1940 priobčeni sestavek z naslovom »Strankarsko gibanje« pravi, da hočejo radikalni prvaki, da bi njihna stranka postala vodilna stranka v državi, kjer bi oni gospodarili, medtem ko bi bili njihni pomočniki samo statisti. Potem piše dobesedno:

»Videti je, da so si radikalni že zagotovili sodelavstvo dr. Korošca v »Jugoslovenski radikalni stranki«, kakor naj bi se imenovala obnovljena nekdanja »Narodna radikalna stranka«. Dr. Korošcu konvenira tako sodelovanje z vidika strankarskih razmer v Sloveniji. Naslanjajoč se na najmočnejšo srbsko stranko, upa dr. Korošec, da bo imel oblast v Sloveniji in delež na oblasti v Belgradu. Tako politiko pa mu omogoča dejstvo, da med Srbi in Slovenci ni večjih sporov. Radakila pa, kakor se zdi, iščejo že danes, kakor so iskali tudi nekoč, zaveznike zunaj hrvaških vrst. Ni težko uginiti, zakaj tako delajo. Videti je, da tako radikalni kakor dr. Korošec mislijo, da se politika v državnem središču ne bo v prihodnosti bistveno razlikovala od dosedanje politike in da imajo zato sedaj kakor nekdanj enake koristi. Medtem se radikalni in dr. Korošec trudijo, da pritegnejo v radikalno stranko bosansko-hercegovske muslimane, ki jih vodi dr. Džafer Kulenković.«

Tudi »Hrvatski dnevnik«, glasilo HSS, z dne 5. t. m. ugotavlja, da se je slovenski del JRZ sporazumel s srbskim delom JRZ in piše v takšnem ostrem tonu:

»Na podlagi tega se lahko reče, da se je slovenski del JRZ sporazumel s srbskim delom JRZ, da zahtevajo preureditev državne skupnosti pred volitvami. To je bila očitna taktična poteza Slovencev. Verjetno je, da so mislili, da bodo laže ustvarili avtonomijo Slovenije v sedanjem obsegu dravske banovine in okrepi svoj vpliv v skupni vladi, če se pri tej akciji zvežejo s srbskim delom JRZ. Tudi to pot so ti slovenski politiki ne samo šli čez pravice in koristi hrvaškega naroda, ampak so s svojim stališčem skušali škodovati Hrvatim. Če se upošteva, da Hrvti do sedaj niso nikoli ničesar naredili na škodo Slovencev in se tudi niso zoperstavliali ustanovitvi slovenske banovine na nespornem slovenskem narodnem ozemlju, tedaj je treba priznati, da s strani teh slovenskih politikov na žalost tudi to pot nismo naleteli na lojalnost. Namesto da bi svoje narodne zahteve postavili samostojno, ker te zahteve niso v prav nobeni zvezi s srbsko-hrvaškim razmerjem, jih vežejo ravnano na te razmere in se tako postavljajo na stran tistih, ki jih imajo za močnejše. To je stvarno nadaljevanje tiste dolgoletne politike, ki se je ogibala ne samo sodelovanja, ampak tudi normalnemu razmerju s Hrvatim, ki je pa končala s polomom. Tudi prej so imeli Hrvti za slabotnejše. Tudi prej so mislili, da bi sodelovanje s Hrvatim moglo škodovati slovenski narodni stvari. No, Hrvtje so kljub pomanjkanju tega sodelovanja podrli režim, ki je našel v Ljubljani nenaravno podporo. In kakor se jim je posrečilo, da so sami postavili na dnevni red svoje narodno vprašanje in odprli pot preurejanju državne skupnosti, tako bodo Hrvtje tudi dovolj močni, da zavarujejo svoje pravice in koristi. Kakor smo omenili, se razmere med Hrvatim in Srbi tičejo samo njih. Slovenci ne morejo s svojim vplivanjem preprečiti normalnega razvoja in ureditve teh razmer. Njihno narodno ozemlje je nesporno. Izjema je samo nekoliko vasi, ki so bile dodatno pridružene dravski banovini in ki bodo morale uiti vrnjene Hrvaški, vse drugo ozemlje dravske banovine je pa nesporno slovensko. Po vsem tem ni-

Zanimiva okrožnica

Slavljenje dr. Korošca s strani slovenske univerze se je pripravljalo z veliko vneto prizadevanjem. To posnemamo zlasti iz okrožnice »Tajništva JRZ v Ljubljani«, ki se takole glasi:

Vsem gg. odbornikom krajevnih organizacij JRZ v Ljubljani!

V vsej tišini pripravljajo slovenska univerza, to najvišje žarišče slovenske kulture, za nedeljo 17. decembra veličasten praznik voditelju Slovencev, predsedniku senata g. dr. Antonu Korošču.

Proslava se bo začela že v soboto zvečer s slavnostno predstavo »Gorenjski slavček« v ljubljanskem opernem gledališču. Zred predstavo bo govoril naš največji pesnik g. Oton Župančič. — **Dolžnost naša je, da ta večer napolnimo gledališče mi! Zato Vas prosimo, da nemudoma začnete z agitacijo za odkup vstopnic, ki jih naj naši ljudje pokupijo pri blagajni onemnega gledališča že jutri, to je v teku petka, ter tako onemogočijo, da bi prišli v gledališče naši in našega voditelja nasprotniki.**

V nedeljo 17. decembra bo obdesetih dopoldne na univerzi slavnostna seja univerze in promocija našega voditelja za častnega doktorja prava slovenske univerze. Slovenska univerza bo s tem podelila našemu voditelju najvišjo čast, ki jo more komu dati.

V nedeljo 17. decembra ob enajstih dopoldne pa bo v veliki dvorani Uniona slavnostno zborovanje k 20 letnici slovenske univerze. Na zborovanje bo med drugimi govoril tudi naš voditelj. Zborovanje se udeležijo najvišji predstavniki oblasti z zastopnikom Nj. Vel. kralja na čelu. Dvorano bodo zasedli predvsem predstavniki oblasti ter akademska in dijaška mladina. Za vse ostalo občinstvo bo v dvorani le še prostora za kakih 200 oseb.

Najlepše Vas prosimo, da **nemudoma** vse potrebno ukrenete, da se bodo naši ljudje nedeljskih slavnosti v največjem številu udeležili. Prostor okoli univerze, v kolikor bo pripuščen za promet ter prostor pred Unionom je treba zasesti samo z našimi ljudmi. V ta namen osebno opozorite naše člane na njih dolžnost, da v nedeljo navedene prostore zasedejo. Pred Unionom bodo nameščeni zvočniki, po katerih bo mogoče slediti slavnosti v dvorani.

Povabite za nedeljo na ulice ne le naše člane, temveč zlasti tudi moško in žensko mladino! Pokažimo, da znamo tudi v najkrajšem času organizirati mogočne prireditve!

Mešno tajništvo ima na razpolago nekaj vstopnic za vstop v dvorano. Te vstopnice dobijo le odborniki naše organizacije in jih naj prevzamejo v tajništvu jutri v petek 15. decembra med 6. in 8. uro zvečer. Izven tega časa ne bo mogoče nikjer dobiti vstopnic.

Zakaj Vam pošiljamo ta poziv? Na to vprašanje odgovorjamo kratko: Če bi se taka slavnost vršila pri katerem koli drugem narodu, bi stopil ves narod na ceste in bi izkazal skupno s svojim osrednjim žariščem hvaležnost svojemu najboljšemu sinu. Zato porabimo to prireditev za najučinkovitejšo manifestacijo naše ljubezni do dr. Antona Korošca in s tem tudi ljubezni do lastnega naroda.

Ne pustite, da bi smel ta dan kdor koli izzivati naše vrste! Zgrnimo se okoli našega voditelja vsi, ki nam je njegova beseda sveta!

Živela slovenska univerza!

Živel njen častni doktor — naš voditelj dr. Anton Korošec!

Tajništvo

Jugoslovanske radikalne zajednice za Ljubljano.

Film ali gledališče

Od ljubljanskih kinematografov smo dobili tole pojasnilo: Vaš sodelavec je v sestavku pod gornjim naslovom izrazil željo, da bi rad videl več žurnalov, ki naj prinašajo čim več posnetkov naravnih znamenitosti iz vseh delov sveta, ne pa samo parade, samo vojsko in aeroplan in pa tišče dogodke, ki služijo samo propagandi. Glede na to moramo pojasniti, da smo glede žurnalov odvisni popolnoma od zamejstva in da v tem pogledu zazdaj naši kinematografi, oziroma filmske izposojevalnice, ne morejo ničesar spremeniti. V našo državo prihajajo žurnali treh velikih ameriških podjetij, to je Twentieth Century Fox Film, Metro Goldwyn Mayer in Paramount ter nemški žurnal Universum, ki ga izdaja berlinska UFA. Večina teh žurnalov pa je zaradi vojnih dogodkov na svoji kakovosti precej izgubila prav zato, ker skoraj vsi prinašajo razne vojne dogodbe, katerih predvajanje pa v naši državi zaradi nevtralnosti ni v celoti dovoljeno. Poleg tega so žurnali izgubili na svoji pomembnosti zaradi tega, ker je vojna v veliki meri onemogočila izmenjavo reportaže med posameznimi filmskimi podjetji.

Vsi trije ameriški žurnali so si med seboj bolj ali manj podobni, toda kljub temu skrbijo premični kinematografi za to, da predvaja vsak drugi žurnal, da na ta način gledalci niso prisiljeni pri obisku večih kinematografov gledati enega in istega žurnala. Lahko rečemo, da so našim kinoobiskovalcem na razpolago najboljši

žurnali, ki na svetu sploh obstajajo. Žurnali ostalih držav niso na isti višini kakor so ameriški, zaradi česar se tudi ne morejo uveljaviti na našem filmskem trgu. Omenjeni ameriški žurnali pa se predvaja v vseh državah sveta, izvzemši nekatere redke države, ki zaradi autarkičnih prizadevanj omejujejo uvoz takšnih filmov in predvaja le domače stvari.

Kakšna spopolnitev naših dosedanjih žurnalov bi bila mogoča le na ta način, da bi k njim dodali še doma pripravljene posnetke, ki pa so do sedaj zelo redki, ker nimamo še v naši državi tako rekoč nobene prave filmske produkcije.

Poljudna pravna knjiga

Slovensko poljudno pravniško knjižstvo ima lepo izročilo. Zlasti se je z znamenitim »Slovenskim pravnikom«, ki ga je spisal dr. Ivan Tavčar in ki ga je izdala Mohorjeva družba v osemdesetih letih, dvignilo na izredno visoko raven. Ta »Slovenski pravnik« je poljudno podana vsebina še danes veljavnega zasebnega prava, a podana na način in v popolnosti, da tudi pravnik samo s pridom lista po njej. In gotovo je pomagala več ko enemu našemu človeku, da je skozi njo lahko pogledal v zahotani pravni in pravniški red.

Toda prav kdor gleda na vsebino te knjige, ki jes podajo zasebnega prava mogla taktat še nekako po pravici reči, da je s tem izčrepala poglavito pravno področje, se zaveda, da to danes že davno ne velja več. Upravna, socialno-politična, gospodarska, trgovinska in druga zakonodaja je že zdavnaj potisnila v ospredje pravna vprašanja, ki se za le premnogega našega človeka vse bolj važna od zasebnopravnih vprašanj in sporov. To je v zvezi z naglim razvojem celotnega družbenega in državnega življenja, a nič manj tudi z drugačno socialno porazdelitvijo naših ljudskih plasti. In vsa različna vprašanja, ki nastajajo v tem spremenjenem svetu, in ki so v dobru meri zlasti pravna vprašanja, zahtevajo odgovora.

Da omogoči preprostemu človeku, znajti se ob njih, je napisal dr. Lado Vavpetič knjigo »Življenje in zapisana pravica« (Založila Žena in dom v Ljubljani). Seveda, namen poljudnopravne knjige ni in ne more biti, da bi dala odgovor na vsako pravno vprašanje. Če bi bilo to sploh mogoče, bi pač ne bilo treba ne dolgoletnega pravniškega študija ne poklicnih pravnikov. Toda knjižica da, kar pri svojem namenu in obsegu le more: podoba veljavnega pravnega reda in njegov ustroj, pot, po kateri si lahko v začetku in v nezahotanih primerih — tako rekoč nekakšna pravna prva pomoč — vsakdo lahko pomaga sam, potem osnove zasebnega in javnega prava, pri čemer je iz že zgoraj omenjenih razlogov dano zlasti delovnemu pravu precej prostora. Dobra in pregledna razdelitev vsebine v kratkih poglavjih z jasnimi in določnimi napisi omogočuje njeno praktično uporabo, in da so ti napisi zbrani posebej v kazalu konec knjige seveda njeno pripravnost samo še povečuje. Knjižica bo torej dober kašipot za vsakega, ki išče pravice ali si jo hoče zavarovati. In s tem spolnjuje zadano si nalogo.

Mali zapiski

Najpravičnejša in najnaravnejša meja

V »Novi riječi« pripoveduje dr. Josip Smolčak o razgovorih, ki jih je imel kakih dve leti pred svetovno vojno na Dunaju z Virginijem Gajdom, sedanjim glavnim urednikom »Giornale d'Italia«. Gajda ga je takrat kar naravnost vprašal, kako si zamišlja mejo med Jugoslavijo in Italijo, kadar razpade Avstrija. On pa da mu je na to kratko odgovoril: »Tržaški zaliv z ozadjem Italiji, a Reški zaliv z ozadjem Jugoslaviji.« Smolčak pristavlja k tem besedam, da se mu kakor takrat tudi danes zdi, da je to najnaravnejša, najpravičnejša in zato tudi najtrajnejša naša meja z Italijo.

Pravljica o jari kači in steklem polžu.

Nihče ne bo prerekal, da je v tej pravljici mnogo duhovitosti in mnogo humorja. Ker pa je vsaka pesem samo enkrat lepa, se večkrat pojavljajo pravljice s starim jedrom v novi obleki.

Tako se je pri nas ta stara pravljica pojavila v obleki »o preureditvi države« in o »volitvah v državni zbor«.

Unitarizem

V »Trgovskem listu« beremo:

»Lansko leto je bilo v vsej državi ustanovljenih 58 novih delniških družb, ki so imele skupno 156,1 milijona dinarjev delniške glavnice. Od teh ima sedež v Belgradu 44 družb s kapitalom 150,5 milijona dinarjev, 95,8 odstotka vsega kapitala odpade torej na družbe s sedežem v Belgradu. Od teh družb ima Priv. družba državnih tovarn za svilo 50 milijonov dinarjev glavnice. Pri drugih družbah je udeležen samo zasebni kapital. Od teh družb je 7 družb z delniško glavnico 0,5, 17 z glavnico 1,9, 2 s 3, 1 s 3,5, 7 s 5, 1 z 20 in ena družba z glavnico 50 milijonov dinarjev.

Pet družb s sedežem izven Belgrada je ustanovilo svoje podružnice v Belgradu, 5 družb pa je preneslo svoj sedež v Belgrad. Zasebni kapital se vedno bolj koncentrira v Belgradu.

Flamci že imajo svoje filme

Te dni so poročali tudi naši dnevnikarji, da so dobili Flamci nov film v svojem narodnem jeziku, z naslovom »Mož — angel«. Snov zanj je napisal znani flamski pisatelj Feliks Timmermans, katerega poznamo po mnogih prevodih tudi v Sloveniji.

Prav tako so zadnje čase poročali naši dnevnikarji o cvetoči finski filmski industriji.

Obojih, Flamcev in Fincev, je le malo več kakor nas Slovencev, tudi oni mali narodi in se morajo boriti s težavami, ki so s tem v zvezi, vendar jih to ne ovira, da se ne bi osamosvojevali popolnoma tudi na kulturnem področju. Samo pri nas v Sloveniji smo v tem pogledu še vedno zelo malomarni. Ali bomo morali res še dolgo čakati na svoj prvi film, na svoj slovenski film? Vsaj poizkusiti bi bilo treba. Prepričani pa smo, da bi stvar uspela. Spomnimo se le, kakega triumfalnega uspeha je bil deležen prvi slovenski amaterski film »V kraljestvu Zlatoroga«. Treba je le malo idealizma in zaupanja vase, pa se da tudi brez ogromnih vsot marsikaj ustvariti.

Nacionalna zadeva

»Obzor« poroča, da je tovarna za gumijasto obušalo »Tigar« v Belgradu utajila za najmanj 10 milijonov dinarjev davka samo v zadnjih dveh letih. Lastnika tovarne sta Dimitrije Mladenović-Gaga, bivši kandidat na Jevtičevem seznamu, in Ivan Čekić, bivši Stojadinovičev poslanec, torej dva človeka, ki sta gotovo neomajno jugoslovenskega prepričanja. Gotovo sta tudi pri vsaki priložnosti obsojala separatiste, ki niso hoteli plačevati davka, namesto nacionalnih »junakov« in juga in — zanje.

Nov srbski list v Zagrebu

V Zagrebu je začel izhajati 1. t. m. tednik »Srpska riječ«. Svoj namen objasnjuje, češ da je v banovini Hrvaški blizu milijon srbskega prebivalstva, da pa to nima nobenega lista, ki bi predstavljal srbsko javno mnenje in jih poučeval o vprašanjih, ki se jih tičejo. Zastopati hoče srbske kulturne in gospodarske koristi. Zaveda se potrebe najožjega sodelovanja s Hrvati in podpirati hoče tisto politiko, ki ne bo žalila narodnih čustev Srbov in ki jim bo poročila popolno enakopravnost. Sicer p apoudarja, da bodo Srbi iz Hrvaške tudi vnaprej težili proti Belgradu. Kot glavni urednik je označen Boško Vračarević, kot odgovorni Rade Novaković, konzorcij, ki ga izdaja, pa predstavlja dr. Vladimir Varičak.

Urednik in izdajatelj: Vitko K. Musek, Ljubljana.

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI DR. Z O. Z. KONGRESNI TRG

Priporoča

Ivana Cankarja izbrani spisi

20 zvezkov z uvodi in opombami Iz. Cankarja

Ti spisi niso samo naš najboljše narodni tekst, ampak so najpogumnejša izpoved slovenskega duha.

Iz lastne založbe se še posebej priporočajo: F. S. Finžgarjevi zbrani spisi (8 zvezkov); Fr. Stelč, Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih; Stanko Vurnik, Uvod v glasbo; Jak. Kelemina, Literarna veda.

Poseben oddelek za pisarniške potrebščine